

Steen: Det er ikke min Agt at udtale mig angaaende de stillede Endringsforslag — jeg antager, at jeg vil komme til at stemme imod de fleste af dem ligesom imod Loven i dens Heelhed — men det er derimod angaaende denne, jeg skal tillade mig at gjøre et Par almindelige Bemærkninger. Under de tidligere Forhandlinger har jeg væsentligt seet Sagen fra den nu bestaaende Underviisnings Side, hvilken Staten har ordnet, idet jeg bestandig har tænkt, at det vilde være urigtigt at give sit Minde til en Lov, som i mine Tanker maatte virke forringende paa den saaledes bestaaende Tilstand, men det har været ganske uden Virkning, og jeg gjør mig heller ikke nogen Illusion om, at, hvad jeg her vil komme til at sige, vil have synderlig større Virkning; jeg troer imidlertid at skilbe Sagen at anføre mod denne Lov, hvad jeg mener, der kan anføres. Naar jeg altsaa nu, idet jeg tager Ordet, seer Sagen fra et andet og mere almindeligt Standpunkt, ja endog betragter den, som om man nu var bestæftiget med fra Først af at indrette en Skolelærereksamen for derved at skaffe os dygtige Skolelærere, bliver Spørgsmaalet det, om man troster sig til at antage, at en Lov af en Bestaafenhed som den nærværende vil give Almueskolelærerne fuldkommen tilstrækkelige og gode Kundskaber, hvorved de vilde blive stilkede til den væsentligt mundtlige Underviisning, som skal gives i en Almueskole, og satte istand til at aakne Børnenes Forstand og Hjerte samt at bibringe dem den fornødne Trang til at forøge de Kundskaber, Skolen giver. Det er dette, jeg ikke troer, er Tilfellet, naar man indretter en Examinationsmaade som den, her er foreslaaet. Jeg er paa ingen Maade i Almindelighed imod Examinationskommissioner, ja, der er endog Forhold i Staten, med Hensyn til hvilke jeg i dette Dieblis ubetinget vilde stemme for en hvilken som helst Examinationskommission, men jeg kan ikke gaae ind paa Indretningen af en saadan paa dette Punkt, hvor der er Tale om Afslutning af en væsentligt elementair Underviisning, hvorved det kommer an paa at give mindre vel forberedte Elever — thi man maa ønske Almueskolelærerne Tilgang fra alle Samskuelassener, altsaa ogsaa fra Almueskolerne, — en større Fylde af Kundskaber, som

de skulle benytte i stort Omfang og med stor Dygtighed i deres tilkommende Virksomhed. En sliq Examinationskommission maa altid nøies med et bestemt Minimum af Kundskaber hos dem, der indstille sig til Examen; det ligger i Sagens Natur, og det ligger i denne Lovs Formaal, naar den skal have den Charakter af Retfærdighed og Ligelighed, som man ønsker, den skal have, idet Sagen netop dreier sig om at stille alle Aspiranter til Skolelærereksamen eens, et Hensyn, som i mine Tanker ikke for tjener at tages saameget under Armene, som steet er her. Er det nu imidlertid et Hensyn, som skal tages, vil det ogsaa bevirke, at der maa fastsættes et vist Minimum, som skal for bres, og Virkningen vil da blive, at dette Minimum afleveres paa en tør og aandløs Maade; det er den Erfaring, man gjør allevegne, hvor der er Examinationskommissioner, og det, jo mere det vedkommende Standpunkt er lavt. Naar det er en meget elementair Dannelse, som skal erhverves, kan man ikke vente den Modenhed, som man kan vente hos dem, der have en videre almindelig Indsigt; man kan ikke vente, at man paa et saadant Standpunkt skal kunne indlade sig paa en Prøvelse af almindelige Principer, undtagen naar disse ere dødt og aandløst indprentede ved den foregaaende Underviisning; derfor vil denne Examinationskommission afføde en kort og aandløs Forberedelse. Dette er min Erfaring, som jeg har erhvervet ved Nar ud og Nar ind 2 Gange om Aaret at have en Virksomhed i en Examinationskommission, hvor der er Tale om et endnu lavere elementairt Standpunkt, og hvor det viser sig endnu skarper, at det er en kort og aandløs Forberedelse, der frembringes; den er saa at sige permanent, den lader sig ikke fordrive. Forberedelsen vil være kort, fordi det ligger i den menneskelige Natur, at Alles Bestræbelser gaae ud paa, saa hurtigt som muligt, at tilveiebringe det Bedste, som er nødvendigt, for at de kunne gaae over til den Livsstilling, hvortil de forberede sig, og den vil blive aandløs, fordi den vil forberede til en Cyclus af bestemt afgrænsede positive Kundskaber; naar disse ere tillærte, vil der ikke kunne kræves Videre ved en saadan Examen. Man vil maaffee sige, at saaledes forholdes det sig ved alle Examinere. Ja, jeg